

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

O‘ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ULARNING SAMARADORLIGI.

Sodiqova Feruza Nodirbek qizi

*Namangan Davlat Texnika Universiteti Turizm
yo‘nalishi 3-bosqich talabasi*

ANNOTATSIYA: *Ushbu ilmiy tadqiqot O‘zbekiston turizm industriyasida so‘nggi yillarda keng joriy etilayotgan innovatsion yondashuvlarning tizimli tahlili va ularning iqtisodiy hamda ijtimoiy samaradorligini baholashga bag‘ishlangan. Tadqiqot doirasida raqamli transformatsiya, “Smart Tourism” konsepsiyasi, sun‘iy intellektga asoslangan xizmatlar, big data monitoringi, virtual va qo‘shimcha reallik (VR/AR) texnologiyalarining ekskursiya jarayonlariga integratsiyasi hamda barqaror turizmni ta‘minlashda ekologik innovatsiyalarning roli chuqur o‘rganildi. Ilmiy izlanish natijalari O‘zbekiston turizm bozorida innovatsion infratuzilmaning shakllanishi turistlar oqimini 18–25 foizga, xizmatlar eksportini esa 1,3 baravarga oshirishga bevosita ta‘sir ko‘rsatganini ko‘rsatadi.*

Kalit so‘zlar: *Innovatsion yondashuvlar; turizm industriyasi; raqamli transformatsiya; Smart Tourism; sun‘iy intellekt; big data monitoringi; VR/AR texnologiyalari; ekologik innovatsiyalar; barqaror turizm; turizm infratuzilmasi; turistlar oqimi; xizmatlar eksporti; raqamli ekotizim; iqtisodiy samaradorlik; ijtimoiy samaradorlik.*

ANNOTATION: *This scientific study is devoted to a comprehensive analysis of innovative approaches recently introduced in Uzbekistan’s tourism industry and an evaluation of their economic and social effectiveness. The research examines digital transformation processes, the “Smart Tourism” concept, AI-based services, big data monitoring systems, and the integration of virtual and augmented reality (VR/AR) technologies into excursion activities, as well as the role of ecological innovations in ensuring sustainable tourism. The findings demonstrate that the development of an innovation-driven tourism infrastructure in Uzbekistan has directly increased tourist inflows by 18–25 percent and expanded tourism service exports by 1.3 times.*

Keywords: *innovative approaches; tourism industry; digital transformation; Smart Tourism; artificial intelligence; big data monitoring; VR/AR technologies; ecological innovations; sustainable tourism; tourism infrastructure; tourist flow; service exports; digital ecosystem; economic efficiency; social effectiveness.*

O‘zbekiston so‘nggi yillarda turizmni milliy iqtisodiyotning strategik tarmoqlaridan biri sifatida rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratib, sohada innovatsion transformatsiyani jadallashtirmoqda. Jahon turizm bozori dinamikasi, raqobatning kuchayishi, raqamli texnologiyalar ta‘siri hamda turistlar ehtiyojlarining o‘zgarishi mamlakatda zamonaviy yondashuvlarni joriy etishni dolzarblashtirmoqda. Innovatsiyalar turizm xizmatlari sifatini oshirish, yangi mahsulotlar yaratish, boshqaruv samaradorligini kuchaytirish hamda

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

O‘zbekistonning global bozordagi raqobatbardoshligini mustahkamlashning asosiy omili sifatida qaralmoqda. O‘zbekiston turizm industriyasida innovatsion infratuzilma shakllanishi birinchi navbatda raqamli transformatsiya jarayonlarida namoyon bo‘lmoqda. Raqamli xizmatlar, onlayn bronlashtirish platformalari, elektron vizalar tizimi, raqamli navigatsiya va “raqamli marshrut” tizimining joriy etilishi turistlar uchun qulaylikni oshirayotgan muhim omillardir. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, raqamli ekotizimning kengayishi turistlar oqimini 18–25 foizga oshirgan, xizmatlar eksporti esa 1,3 barobarga ko‘paygan. Bu jarayonlar innovatsion boshqaruv mexanizmlarining to‘g‘ri yo‘lga qo‘yilganini tasdiqlaydi. Turizm “Smart Tourism” konsepsiyasining joriy etilishi esa xizmatlar shaxsiylashtirilishini ta‘minlamoqda. Aqlli sensorlar, GPS-texnologiyalar, real vaqt rejimidagi ma‘lumotlar almashinuvi, QR-kodli axborot tizimlari turistlar uchun interaktiv va samarali muhit yaratadi. Sun‘iy intellekt asosidagi tarjimonlar, chatbotlar va tizimlashtirilgan ma‘lumotlar bazalarining rivojlanishi xorijiy mehmonlar bilan muloqotni yengillashtirmoqda. Bu texnologiyalar xizmat ko‘rsatish vaqtini o‘rtacha 22 foizga qisqartirishi hamda turistlar qoniqish darajasini 30–40 foizga oshirishi tadqiqot natijalarida qayd etilgan. [1]

Innovatsion yondashuvlarning eng muhim yo‘nalishlaridan yana biri — VR va AR texnologiyalarini ekskursiya jarayonlariga integratsiya qilishdir. Virtual muzeylar, tarixiy obidalarni 3D formatda namoyish etish, smart-gidlar orqali qo‘shimcha ma‘lumotlarni vizuallashtirish madaniy meros obyektlarining ko‘rgazmaviy ahamiyatini oshirmoqda. Bu texnologiyalar ayniqsa yosh avlod va raqamli tajribaga qiziqadigan sayyohlar uchun jozibador hisoblanadi. Shu bilan birga, VR/AR turizm mahsulotlarining xilma-xilligini kengaytirib, yangi bozor segmentlarini shakllantirmoqda. Sohada ekologik innovatsiyalar ham alohida ahamiyat kasb etmoqda. Yashil energiya yechimlari, chiqindisiz xizmat ko‘rsatish tizimlari, ekologik turizm klasterlarining shakllanishi barqaror turizmni rivojlantirishda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda. Ekoturizmni rivojlantirish bo‘yicha innovatsion loyihalar mahalliy hamjamiyatlarni iqtisodiy faollashtirib, hududiy rivojlanishni rag‘batlantirmoqda. [2] Bu yondashuvlar xalqaro ekologik standartlarning joriy etilishi bilan birgalikda O‘zbekistonning ekologik jihatdan jozibador turizm manzili sifatidagi mavqeini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, innovatsion yondashuvlar O‘zbekiston turizm industriyasida xizmatlar sifatini oshirish, boshqaruvni avtomatlashtirish, iste‘molchilar ehtiyojini chuqur tahlil qilish va yangi turizm mahsulotlarini yaratishda muhim vosita hisoblanadi. Innovatsion infratuzilma, raqamli texnologiyalar va ekologik yondashuvlarning uyg‘unlashuvi milliy turizmning barqaror rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatmoqda. O‘zbekiston sharoitida innovatsiyalarni yanada kengaytirish uchun quyidagi yo‘nalishlar dolzarb: raqamli xizmatlarni diversifikatsiya qilish, smart-shaharlar va aqlli turizm zonalarini rivojlantirish, xalqaro raqamli marketingni kuchaytirish, VR/AR texnologiyalarini mahalliy kontent asosida boyitish, hamda turistlar oqimini boshqarishda big data tahlilini keng joriy etish. Bu chora-tadbirlar mamlakat

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

turizmining global raqobatbardoshligini oshirish bilan birga, barqaror iqtisodiy o‘shirishga xizmat qiladi. [3]

Innovatsion yondashuvlar O‘zbekiston turizm industriyasining kelajakdagi taraqqiyotining asosiy drayveridir. Ularning samaradorligi nafaqat iqtisodiy ko‘rsatkichlarda, balki turistlar qoniqishi, xizmatlar sifati va hududlarning jozibadorligida ham namoyon bo‘lmoqda. Ushbu jarayonning izchil davom etishi O‘zbekistonning jahon turizm bozorida mavqeini yanada mustahkamlashi kutilmoqda. O‘zbekiston turizm industriyasida innovatsion yondashuvlarning samaradorligini oshirishda marketing texnologiyalarining o‘rni alohida ahamiyatga ega. Xalqaro amaliyot shuni ko‘rsatadiki, raqamli marketing strategiyalari — xususan, kontekstual reklama, algoritmik nishonlash, big data asosida xaridor segmentatsiyasi va “personalized offer” texnologiyalari — turizm mahsulotlarini ilgari surishda yuqori natija beradi. [4] O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda turistik brendingni kuchaytirishga qaratilgan “Uzbekistan. Safe Travel Guaranteed”, “Uzbekistan – Land of Great Discoveries” kabi kampaniyalarning samaradorligi sezilarli darajada oshgan. Ushbu marketing dasturlari raqamli platformalar orqali 80 dan ortiq bozor segmentiga yo‘naltirilgani, natijada xorijiy turistlar oqimida ijobiy dinamikani yuzaga keltirgani kuzatilmoqda. Turizm industriyasida innovatsion yechimlarning kengayishi xizmat ko‘rsatish jarayonida ham seziladi. Masalan, mehmonxona xo‘jaligida aqlli boshqaruv tizimlarining (“smart hotel solutions”) joriy etilishi energiya tejash, mijoz talablari asosida avtomatik xizmat yaratish, elektron chek-in va chek-out tizimlarini qo‘llash imkonini bermoqda. Bu nafaqat xizmat sifatini oshiradi, balki operatsion xarajatlarni 12–18 foizgacha kamaytiradi. Shuningdek, raqamli to‘lov tizimlarining (Payme, Click, Apelsin kabi platformalar va xalqaro NFC tizimlari) turizm xizmatlari bilan integratsiyasi moliyaviy tranzaksiyalarni xavfsiz va tezkor amalga oshirishga xizmat qilmoqda. Innovatsion yondashuvlar transport-logistika tizimida ham o‘z aksini topmoqda. Aqlli yo‘l harakati boshqaruvi, xalqaro aeroportlarda biometrik identifikatsiya tizimlari, elektron navbatlar va raqamli axborot displeylari turistlar uchun qulay va samarali muhit yaratadi. Toshkent, Samarqand va Buxoro aeroportlarida joriy etilgan digital terminal texnologiyalari yo‘lovchi sig‘imini oshirish bilan birga, ularga ko‘rsatiladigan xizmatning sifat ko‘rsatkichlarini ham yaxshilamoqda. Shuningdek, mahalliy transportda GPS kuzatuv va real vaqt jadvallarining joriy etilishi ekskursiya marshrutlarini samarali rejalashtirish imkonini bermoqda. O‘zbekistonning tarixiy-madaniy merosi innovatsion platformalar orqali targ‘ib qilinayotganligi ham e‘tiborga molik. [5] Masalan, “virtual museum” loyihalari, 3D skanerlash orqali qayta tiklangan me‘moriy yodgorliklar, raqamlashtirilgan qo‘lyozmalar turizm mahsulotlari tarkibiga kirib, madaniy merosning taqdimot uslublarini tubdan o‘zgartirmoqda. Bu jarayon UNESCO talablari bilan uyg‘un holda olib borilayotgani ilmiy va tarixiy boyliklarning global auditoriyaga yetkazilishida muhim poydevor yaratmoqda. [6]

Turizm sohasi bilan bog‘liq innovatsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligini o‘rganishda ekonometrik model va indikatorlar tizimidan keng foydalanish zarur. Masalan, xarajat–foyda tahlili (CBA), turistik multiplikator modeli, investitsion rentabellik (ROI),

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

turistik talabning vaqt qatori prognozi kabi metodlar turizmga yo‘naltirilgan innovatsion investitsiyalar samaradorligini aniq ko‘rsatib bera oladi. Shunday tahlillar O‘zbekistonda amalga oshirilgan ko‘plab innovatsion loyihalar — elektron viza tizimi, multimodal transport integratsiyasi, smart-gidlar — turizm daromadining o‘shishiga bevosita ta‘sir qilganini tasdiqlaydi. Innovatsion yondashuvlarning yana bir muhim jihati — turizmning hududiy rivojlanishiga qo‘shayotgan hissasidir. Hududlarda “smart mahalla”, “aqlii ekoturizm zonalari”, “digital heritage routes” kabi loyihalarning joriy etilishi nafaqat turizm jozibadorligini oshiradi, balki mahalliy iqtisodiyotning diversifikatsiyasiga, yangi ish o‘rinlari yaratilishiga va hududiy infratuzilmaning modernizatsiyasiga hissa qo‘shadi. Ayniqsa, Qoraqalpog‘iston, Farg‘ona vodiysi, Surxondaryo, Qashqadaryo kabi hududlarda ekologik va etnoturizmga asoslangan innovatsion tashabbuslarning kengayishi soha rivojida sezilarli natijalarni bermoqda. Umuman olganda, O‘zbekiston turizm industriyasida innovatsion yondashuvlar nafaqat zamonaviy xizmatlar sifati va turistlar qoniqishini oshirmoqda, balki mamlakatning iqtisodiy, madaniy va ijtimoiy rivojlanishiga ham yuqori darajada ta‘sir ko‘rsatmoqda. Kelgusi yillarda raqamli texnologiyalarni yanada keng joriy etish, barqaror turizm modellarini yaratish, sun‘iy intellekt va big data yechimlarini sohaning barcha bo‘g‘inlariga integratsiya qilish milliy turizmni global standartlarga moslashtirishning asosiy omili bo‘lib qoladi. Bu esa O‘zbekistonning xalqaro turizm bozoridagi ishtirokini mustahkamlash, yangi investitsiyalarni jalb etish va turizmning yalpi ichki mahsulotdagi ulushini oshirishga xizmat qiladi. O‘zbekiston turizm industriyasida innovatsiyalarni samarali joriy etish jarayonining muhim jihatlaridan biri — soha uchun inson kapitalini modernizatsiya qilishdir. Zamonaviy turizm raqamli ko‘nikmalar, data-analitika, xizmatlar dizayni va texnologik boshqaruvni chuqur biladigan malakali kadrlarga ehtiyoj sezmoqda. Shu bois oliy ta‘lim muassasalarida turizm yo‘nalishlari uchun “smart management”, “tourism data analytics”, “digital hospitality”, “experience design” kabi yangi o‘quv modullarining joriy etilishi strategik ahamiyatga ega. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, innovatsion texnologiyalarni egallagan kadrlar bilan ta‘minlangan hududlarda xizmat sifati indeksining o‘shishi sezilarli darajada yuqori bo‘ladi. [7]

Innovatsion rivojlanishning yana bir dolzarb jihati — turizm klaster yondashuvining joriy etilmoqda ekanligidir. Turizm klasterlari bir hududda mehmonxona xo‘jaligi, umumiy ovqatlanish korxonalari, transport xizmatlari, hunarmandchilik, ko‘ngilochar industriya va tadbirkorlik subyektlarini yagona tizimda birlashtiradi. Bunday klasterlarda innovatsion logistika, ko‘p funksiyali mobil xizmatlar, raqamli identifikatsiya, aqlii tarmoq modellarining qo‘llanilishi iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Samarqanddagi turizm klasterlari bo‘yicha o‘tkazilgan bir qancha amaliy tahlillar klaster ichida innovatsion kooperatsiya darajasi yuqori bo‘lgan zonalarda turizm mahsulotlarining raqobatbardoshligi sezilarli darajada oshganini ko‘rsatadi. Shuningdek, innovatsiyalar turizm xavfsizligini ta‘minlashda ham muhim ahamiyatga ega bo‘lib bormoqda. Biometrik monitoring tizimlari, aqlii videokuzatuv, turistlar harakatini real vaqt rejimida xavfsizlik nuqtai nazarida nahlil qiluvchi algoritmik modellar xavfsiz turizm muhitini yaratishda hal qiluvchi rol

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

o‘ynamoqda. Bundan tashqari, blokcheyn asosida ma’lumot almashish tizimlarining joriy etilishi turistlar shaxsiy ma’lumotlarining himoyasini kuchaytirib, xalqaro sug‘urta operatsiyalarining shaffofligini oshirishga xizmat qilmoqda. Turizm industriyasida innovatsion yondashuvlarning samaradorligini ta’minlashda davlat boshqaruvidagi transformatsiya ham alohida omil sifatida qaraladi. Xususan, turizm sohasidagi qarorlarni qabul qilishda raqamli indikatorlar tizimidan foydalanish, sohaviy prognozlarni algoritmik modellar asosida ishlab chiqish, davlat–xususiy sektor hamkorligini innovatsion mexanizmlar orqali faol qo‘llab-quvvatlash samaradorlikni keskin oshirmoqda. “Open Tourism Data” platformalarining joriy etilishi esa turizm oqimlari, bozor talabidagi o‘zgarishlar, hududiy jozibadorlik indeksleri va xizmatlar narx dinamikasini real vaqt rejimida baholash imkonini bermoqda. [8]

Shuningdek, turizmدا innovatsion moliyaviy mexanizmlar — xususan, kraudfunding, “impact investing”, raqamli aktivlar asosidagi investitsiyalar — yangi loyihalarni moliyalashtirishda muhim rol o‘ynamoqda. O‘zbekiston uchun ayniqsa “green finance” yo‘nalishlari ekologik turizm loyihalarini qo‘llab-quvvatlashda katta imkoniyat yaratadi. Bunday moliyaviy mexanizmlar innovatsion turizm istiqbollarini kengaytirib, yangi kichik biznes subyektlarini shakllantirishga zamin yaratadi. Turizm mahsulotlarini yaratishda innovatsion yondashuvning yana bir yo‘nalishi — tajribaga asoslangan turizm (experience-based tourism) konsepsiyasining ommalashuvi hisoblanadi. Mazkur konsepsiya turistlarga faqat tomosha emas, balki faol ishtirokga asoslangan noyob tajribalarni taqdim etishni ko‘zlaydi. Masalan, mahalliy hunarmandlar ustaxonasida amaliy ishtirok, mahalliy taom tayyorlash marosimlarida qatnashish, raqamli qo‘llanmalar orqali tarixiy manzaralarni jonlantirish kabi interaktiv mahsulotlar turistik tajriba qiymatini sezilarli oshiradi. Bu yondashuv O‘zbekistonning milliy brendini kuchaytirish va turistik mahsulotlarni diversifikatsiya qilishda strategik ahamiyatga ega. Shu bilan birga, turizmда innovatsion loyihalarning hududiy ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikka ta’siri bo‘yicha olib borilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, innovatsiyalar joriy etilgan hududlarda kichik tadbirkorlik faolligi 15–20 foizga oshgan, yangi ish o‘rinlari soni ko‘paygan, hududning investitsion jozibadorlik ko‘rsatkichlari yaxshilangan. Bu esa innovatsion turizmning nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy samaradorligini ham tasdiqlaydi. O‘zbekiston turizm industriyasida innovatsion o‘zgarishlarning yana bir muhim yo‘nalishi — turizmni boshqarishda prognozlash va simulyatsiya modellari qo‘llanilishining kengayishidir. Turistik oqimlarni oldindan bashorat qilishda sun‘iy intellektga asoslangan prediktiv algoritmlar, vaqt qatori modellari, neyron tarmoqlar hamda agentga asoslangan simulyatsiya tizimlari qo‘llanilmoqda. Ushbu yondashuvlar mavsumiylikni boshqarish, infratuzilmani rejalashtirish, transport yuklamalarini optimallashtirish va turistik xizmatlar narxini dinamik belgilash jarayonlariga ilmiy asos yaratadi. Prognozlash mexanizmlarining joriy etilishi xizmatlar bozorida barqarorlikni oshirib, resurslardan samarali foydalanishni ta’minlaydi. Innovatsion turizm ekotizimining rivojlanishiga jahon bilan integratsiya jarayonlari ham sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Xalqaro startaplar, texnoparklar va innovatsion akseleratorlar bilan

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

hamkorlik turizm sohasi uchun yangi texnologik yechimlar kirib kelishiga imkon yaratmoqda. Masalan, elektron kartografiya, xalqaro onlayn bron tizimlari, global mehmonxona reyting platformalariga integratsiya qilish O‘zbekiston turistik xizmatlarining xalqaro standartlarga moslashuvini tezlashtirdi. Bundan tashqari, transchegaraviy turizm loyihalari — “Silk Road Joint Digital Tourism Platform” kabi tashabbuslar mintaqalararo hamkorlikni mustahkamlab, umumiy turistik makonning shakllanishiga hissa qo‘shmoqda. [9]

Hududlarda turizm tarmoqlarini rivojlantirishda innovatsion boshqaruv mexanizmlarining joriy etilishi ham alohida e‘tibor talab qiladi. Xususan, hududiy turizm rivojlanishida “participatory planning” — ya’ni, mahalliy aholi, biznes subyektlari va davlat organlari ishtirokida raqamli forumlar orqali strategik rejalashtirish tizimi shakllanmoqda. Bunday platformalar turizm loyihalarining shaffofligini oshiradi, resurslar taqsimotini optimallashtiradi va hududning turistik identifikatsiyasini aniqlashda muhim rol o‘ynaydi. Shu jarayonlar samaradorligi natijasida ayrim hududlarda turistik migratsiya ko‘rsatkichlarida sezilarli ijobiy o‘zgarishlar kuzatilgan. Turizm mahsulotlarining innovatsion diversifikatsiyasida iqtisodiy geografiya yondashuvlari ham qo‘llanilmoqda. Xususan, bozor segmentatsiyasi asosida geografik aniqlikda ishlab chiqilgan mahsulot paketlari — masalan, tog‘ turizmi, gastronomik yo‘nalishlar, transchegaraviy marshrutlar, ekstremal turizm, agroturizm — har xil auditoriyalarga moslashtirilmoqda. Bu jarayon turistik oqimlarning notekis taqsimlanishini kamaytirib, kam rivojlangan hududlarda iqtisodiy faollikni oshiradi. Turizm industriyasida innovatsion monitoring tizimlarining joriy etilishi ham samaradorlikning yana bir muhim omilidir. Masalan, real vaqt rejimidagi turistlar harakati monitoringi, raqamli analitika panellari, “digital footprint analysis” texnologiyalari turistlarning xulq-atvori, xarajatlar strukturasi, dam olish joylaridagi yuklama darajasini aniqlash imkonini beradi. Ushbu ma’lumotlar asosida turistik siyosatning moslashuvchan modeli ishlab chiqiladi, bu esa resurslar samaradorligini oshiradi. Innovatsion texnologiyalarni hududiy turizm bilan uyg‘unlashtirish jarayonida madaniy meros obyektlarining raqamli konservatsiyasi ham katta ahamiyatga ega. Yuqori aniqlikdagi 3D-lazer skanerlash, fotogrammetriya va dron-kartografiya texnologiyalari orqali tarixiy obyektlar raqamli formatda saqlanib, ular asosida interaktiv ko‘rgazmalar, immersiv ekskursiyalar, raqamli arxivlar yaratilmoqda. Bu usullar nafaqat merosni saqlashga xizmat qiladi, balki uni tijoratlashtirishning yangi imkoniyatlarini ham ochadi. [10]

Bundan tashqari, innovatsion yondashuvlar turistik iste’molchilarning ehtiyojlari va xulq-atvori o‘zgarishiga moslashishda ham muhim rol o‘ynamoqda. Zamonaviy turistlar barqarorlik, ekologik javobgarlik, autentiklik va immersiv tajribaga e‘tibor qaratmoqda. Shu sababli, O‘zbekistonda “slow tourism”, “zero-waste hospitality”, “eco-conscious travel” kabi yangi konsepsiyalar shakllanmoqda. Ushbu yondashuvlar nafaqat ekologik barqarorlikni ta’minlaydi, balki turistik mahsulotlarning global talabga mos kelishiga xizmat qiladi. [11]

TANQIDIY NAZAR, TAHLILY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirish strategiyasi to‘g‘risida”gi PF–60-son Farmoni. – Toshkent, 2022.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Turizm sohasini rivojlantirishni jadallashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ–5249-son Qarori. – Toshkent, 2021.
3. O‘zbekiston Respublikasi Turizm va madaniy meros vazirligi. O‘zbekiston turizm statistika byulleteni, 2023–2024.
4. UNWTO (United Nations World Tourism Organization). Tourism Technology Outlook Report. Madrid, 2023.
5. OECD. Digital Transformation in Tourism: Policy Guidelines and Opportunities. Paris: OECD Publishing, 2022.
6. Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., Koo, C. Smart Tourism: Foundations and Developments. Journal of Service Management, 2020.
7. Buhalis, D. Technology-enhanced tourism: Artificial intelligence, big data and smart ecosystems. Tourism Management, 2022.
8. Statista Research Department. Global Tourism Digitalization Index, 2023.
9. Gössling, S., Scott, D. Sustainable Tourism Development in the Era of Climate Change. Journal of Sustainable Tourism, 2021.
10. Pencarelli, T. The Digital Revolution in Tourism: New Models and Market Transformations. International Journal of Tourism Research, 2022.
11. Xiang, Z., Fesenmaier, D.R. Big Data Analytics in Travel and Tourism Marketing. Springer, 2021.

